

ויזרע יצחק

שנה טו'

<p>פרשת "ויקרא" הפטרה: "עם זו יצרתי" ג' ניסן תשפ"ג</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>זמני השבת י"ג 18:18 ת"א 18:35 ח"פ 18:24 כניסה יציאה 19:30 ר"ת 20:11 ח"פ 20:08 ת"א 20:09 ח"פ 19:32</p>
---	--	--

הגיגים לפרשת השבוע

"והסיר את מראתו בנצתה והשליך אתה אצל המזבוח קדמה" (ויקרא א' טו)
 "אמר רבי תנחומא בר חנילאי, העוף הזה פורח וטס בכל העולם ואוכל בכל צד ואוכל מן הגולות ומן החמסין. אמר הקב"ה הואיל והזפק הזה מלא גולות וחמסין, אל יקרב לגבי המזבח, לכך נאמר "והסיר את מוראתו". אבל בהמה גדילה על אבוס בעליה, ואינה אוכלת מכל צד לא מן הגולות ולא מן החמסין לפיכך הוא מקריבה כולה לכך נאמר (ויקרא א) והקריב הכהן (והקטיר) את הכל המזבחה" (מדרש)

מבאר רבינו בחיי שהמוראה הוא האוכל שבתוך הזפק, והכהן היה נוטל את הזפק בעורו ובנוצה שעליו והיה משליך את הכל אל מקום הדשן. והזפק, שהוא כלי המזון, לא די שירחצנו ויקטירנו כשם שהיה רוחץ את הקרבים בבהמה ומקטירם, מפני שהעוף הולך אנה ואנה וניזון מן הגזל, מה שאין כן בבהמה. וכן דרשו חז"ל "בהמה שאוכלת על אבוס בעליה נאמר בה "והקרב והכרעים ירחץ במים והקטיר", אבל עוף, שהוא ניזון מהגזל, נאמר בו "והשליך את מוראתו", כלומר, יש להשליך את המעיים שאכלו מהגזל. מוסיף רבינו בחיי שיש כאן התעוררות גדולה לבני אדם בהבנת חומרת הגזל, כי כשם שהקב"ה מרחיק מן המזבח את כלי המזון שבעוף, והוא לא זוכה להיקרב על מזבח ה', מפני שהוא כלי הגזל, כן ירחיק האדם שיש בידו גזל, שלא יעלה ויראה לפניו, ולא יזכה להיות במחיצתו של הקב"ה אם לא יחזירנו. וגילה לנו הנביא את עונשו החמור, שהוא טורדו מן העולם הזה והבא, שנאמר "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו" (ירמיה יז), כלומר הוא יעזוב את עשרו או שהעושר יעזוב אותו, ובאחריתו לעולם הבא יהיה נופל מכסא הכבוד המכוון כנגד מקום מקדשנו, כי עונש הגזל מעכב שלא תשוב נפשו לשורשה שהוא כיסא הכבוד. וכבר באר בתהלים שהזוכים לעלות לפניו הם אותם שהם נקיים מהגזל "מי יעלה בהר ה'... נקי כפים ובר לבב" (תהלים כד)

"נפש כי תזוטא ומעלה מעל בה' וכוזש בעמיתו בפיקדון או בתשומת יד או ברגל" (ויקרא ה' כא)
 לפי ה"אור החיים" הקדוש הפסוק מרמז על שלש הדברים רעים שגורמת הנפש לאחר החטא באחד מהחטאים הללו. ראשית, "כי תחטא", היא גורמת לחסרון באורה ובמעלתה, כי "חטא" הוא מלשון של חסרון, והחסרון הוא בנפש עצמה.

שנית, "מעל מעל בה'", כפי שאומרים אנשי האמת שלכל איש מישראל יורד שפע א-להי שמקיים את נשמתו וזולת זה אין לאיש חיות. אבל הנפש, אשר עלתה צחנתה ובאשה בעוון פלילי, מהנפש הזאת נכרת השפע הא-להי, כמו שנאמר "ונכרתה הנפש ההיא" (בראשית יז' יד), והשפע הזה בא באמצעות שני חושים דקים, ונכנס דרך שני נקבי האף, וזהו מקום דביקות הנפש עם קונה, כאומרו "ואתם הדבקים בה' א-להיכם" (דברים ד' ד). וכאשר חוטא האדם בחטאים האלה, החיצוניים שולטים בנפש ההיא ובשפע שלה, והרשעים נהנים מהשפע הא-להי ההוא, וזהו "ומעלה מעל בה'", מעלה, כביכול, באור הנמשך ממנו, והסוד הזה רמוז בפסוק "גוזל אביו ואמו... חבר הוא לאיש משחית" (משלי כח' ד), כלומר שהוא מתחבר לבחינת הרע הנקראת "איש משחית".

שלישית, "וכיחש בעמיתו", גורמת הכחשה גם לכללות הקהל, כי אצל כל ישראל כאחד, רעת של אחד מהם תסובב רע לכל היתר, ומה שאומר "וכחש בעמיתו" הכוונה שעמיתו נעשה כחוש בגללו, וגם זהו רמוז בפסוק "גוזל אביו ואמו" ואמרו חז"ל (ברכות לה:): "אמו, זו כנסת ישראל" כי באמצעות אנשי חיל מתרבה בכללות עם ה' השלום והטוב והחיים.

נר ה' נשמת אדם העלון מוקדש לעילוי נשמת כל מתי ישראל ובכללם:

הרה"ג אליהו דרעי זע"ל בן סוליקה נלב"ע כג' אייר תשע"ו

אריה שור בן נפתלי ומינה ז"ל נלב"ע יב' אדר תשפ"ג

תנצב"ה

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת:

חביבה בנימין בת גורג'יה ז"ל

יצחק בנימין בר שורין ז"ל

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

נלב"ע יב' אדר ב' תשס"ז

נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

תנצב"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" (ויקרא א' א)

"ויקרא אל משה", מלמד אותנו ה"ספורנו" שכל הקריאות אל משה היו תמיד מתוך הענן, כמו שנאמר בהר סיני "ויקרא אל משה ביום השביעי מתוך הענן" (שמות כד' טז) ולעולם משה לא נכנס לשם בלי רשות. ומה שנאמר "מאהל מועד", מלמד שמשה לא נכנס לאהל מועד בעוד שהכבוד שם, וזה היה ביום שכילה משה את הקמת המשכן, שאז ירד הכבוד לקדש את המקום ואת משרתיו, כאמרו "ונועדתי שמה לבני ישראל ונקדש בכבודי וקדשתי את אהל מועד ואת המזבח ואת אהרן ואת בניו" (שמות כט' מג), כך נעשה גם במקדש של שלמה שנאמר "ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת מפני הענן כי מלא כבוד ה' את בית ה'" (מלכים א' ח' יא), ובזה קידש הקב"ה את המקום כאמרו "הקדשתי את הבית הזה אשר בניתה" (מלכים א' ט' ג) אבל מהיום הראשון ואילך נכנס משה אל אהל מועד, מחוץ לפרוכת, והיה אליו הדיבור מעל הכפרת כאמרו "ובכא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר אליו מעל הכפרת" (במדבר ז' פט)

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר" (ויקרא א' א)

אומר רבי אברהם סבע ב"צרוור המור" שאחרי שהוקם המשכן ושכן עליו הענן, לא יכול היה משה לבא אל אהל מועד, לכן הוצרך עתה לומר "ויקרא אל משה" לתת לו רשות להיכנס, לפי שתכלית עשיית המשכן לא היתה אלא לדבר עמו. כדכתיב "ונועדתי לך שם ודברתי אתך" (שמות כה' כב). ולפי שכתוב "כי ענן ה' על המשכן". שהכוונה היא לפסוק "וישכון כבוד ה' על הר סיני ויכסהו הענן... ומראה כבוד ה' כאש אוכלת" (שמות כד' טז). להורות שחזרו ישראל לקדמותן. ולפי שכתב שם ויקרא אל משה ביום השביעי. כתב כאן "ויקרא אל משה". להורות על שלימותו של משה.

"וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו" (ויקרא א' יא)

מבאר ה"משך חכמה" שבכל הפרשה המדברת בעניין קרבן "עולה" או בעניין קרבן "שלמים", נאמר "וזרקו" בלשון רבים, כי הזריקה היתה באמצעות כלי, ורצו לזכות במצווה הזו הרבה כהנים שיהיו זורקים מסביב למזבח, זה בקרן זו וזה בקרן זו. אולם בחטאת החיצונה שנזרקה באצבע, שנאמר "וטבל הכהן את אצבעו בדם" (ויקרא ד' ו), אין זה מן הנימוס שבדם שטבל בו האחד את אצבעו, שיושיט אותה אחר כך לחבירו, שהרי זהו דבר שחבירו נמאס בו. לכך נאמר "וזרק את דמו", בלשון יחיד.

"ונודעה הזוטאת אשר זוטאו עליה" (ויקרא ד' יד)

"ונודעה יד ה' אל עבדיו" (ישעיה סו' יד), כן הוא במסרה.

מבאר רבינו החיד"א ב"חומת אנך" את המסורה שלפנינו על פי מה שחקרו הראשונים על כך שהכתוב מפרש למי שחטא בשוגג, שיביא קרבן, אבל לא מובא בכתוב מה תקנת העובר במזיד. ופירשו הראשונים שדווקא החוטא בשוגג, שהוא סבור שהוא לא עשה כלום, וקל הדבר בעיניו כי היה שוגג, על כן בא הכתוב והודיע שמדובר בחטא גמור והוא טעון קרבן, וידוי ותשובה. אבל בחטא במזיד, החוטא כבר יודע שהו עבר על פי ה', ובמרידות הזו יינאח ושב ורפא לו. וזה רמזו בכתוב "ונודעה החטאת", ואם תשאל מדוע לא פירש הכתוב את תקנת החוטא במזיד? לזה נאמר "ונודעה יד ה' אל עבדיו וזעם את אויביו". כלומר זהו דבר גלוי וידוע שה' הוא עם עבדיו וא-ל זועם לאויביו, אם כן, העובר במזיד מכיר ויודע בעונו וישב אל ה' וירחמהו.

"אשר נשיא יזוטא" (ויקרא ד' כב)

הרמב"ן בפירושו על פסוק ויקרא ה' טו מבאר את הטעם של קריאת שם "אשם" וקריאת שם "חטאת". מוסיף על כך ה"פנים יפות" ומבאר ש"חטאת" הוא מלשון "טהרה" כדכתיב "תחטאני באזוב ואטהר" (תהלים נא' ט) והכוונה היא לטהרת החטא לגמרי, אבל השם "אשם" מציין שלא נגמרה הטהרה לגמרי, כמו ב"אשם מצורע" שצריך עוד להביא חטאת אחריו כדי להשלים את הטהרה, וכן ב"אשם נזיר" טמא שלא נגמרה טהרתו עד שיחזור וימנה נזירות טהרה ויביא את קרבנות הטהרה, וכן ב"אשם גזלות" למרות שהוא משיב את הגזילה ומביא אשם, הדבר בא לכפר על שבועת שקר, אבל עדיין לא התכפר הלאו של "לא תגזול".

"והביא את אשמו לה" (ויקרא ה' טו)

הקרבן הזה נקרא "אשם", ומצד שני מה שנאמר "והביא את אשמו לה" (ויקרא ה' ו) המדבר בעניין קרבן עולה ויורד, הוא במשמעות של "והביא את קרבנו לה", אבל הקרבן ההוא נקרא "חטאת". ולא ברור מדוע שם קרבן אחד הוא "חטאת" ושם קרבן אחר הוא "אשם", למרות ששניהם באים לכפר על חטא? לפי הרמב"ן השם "אשם" מורה על דבר גדול אשר הענוש יתחייב להיות שםם ואבד בו, מלשון "האשמים א-לוהים" (תהלים ה' יא), "ויאשמו נאות מדבר". וכן "תאשם שומרון כי מרתה באלהיה" (הושע יד' א), וכן "אשמים אנחנו" (בראשית מב' כא). ואילו השם "חטאת" מורה על דבר שנטה מהדרך, מלשון "אל השערה ולא יחטיא" (שופטים כ' טז)

לרפואת כל חולי עמו ישראל, ובכללם: פורטונה בן חמו בת סימונה, אליס מורלי בת לאה, שולה לוי בת גורג'יה, ענת בת שולה, יצחק בנימין בן אילנה, רונן בן איווט, מומי נאור בן צביה.

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

מדרשת "ויזרע יצחק" מרכז לתורה ושיירה, בית כנסת "שבת אחים" נווה גן פ"ת:

שיעור "דף יומי" ימים א'-ה' 20:00-21:00, לימוד טעמי המקרא יום ב' 19:00-20:00, לימוד פיוטים יום ה' 19:00-20:00

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק"

לכירור פרטים ולהשאלה: בן חמו יוסף 052-3268315, 050-6292492